

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ**

«БЕКІТЕМІН»

Қабылдау комиссиясының төрайымы,
университет ректоры

Ж.А.Темирбекова

05

2025 ж.

**«D017-Қазақ тілі мен әдебиетінің педагогтерін даярлау» білім беру
бағдарламасының тобы бойынша докторантураға түсу емтиханының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Дайындау бағыты: 8D017 –Тілдер мен әдебиет бойынша педагогтерді дайындау
Білім беру бағдарламалар тобы: D017-Қазақ тілі мен әдебиетінің педагогтерін даярлау

Өзірлеген:

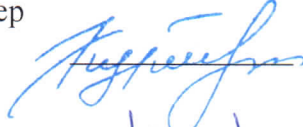
Қазақ филологиясы
кафедрасының меңгерушісі

Исаева Жазира Исақызы

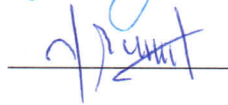
Келісілді:

Академиялық мәселелер
бойынша вице-ректор

Идрисова Эльмира Қайсарбаевна

Филология
факультетінің деканы

Абдулкадир Өзтүрк

Қазақ филологиясы
кафедрасының меңгерушісі

Исаева Жазира Исақызы

Факультеттің оқу-әдістемелік
комитет төрағасы

Талдыбаева Маржан Дархановна

Қазақ филологиясы кафедра отырысының № 9 хаттамасы, «12» 05. 2025 жыл

Филология факультетінің оқу-әдістемелік комитет отырысының № 9 хаттамасы, «13»
05. 2025 жыл

Университет оқу-әдістемелік комитет мәжілісі отырысының № 9 хаттамасы, «22» 05.
2025 жыл

1. Сипаттамасы

Бағдарламаның мақсаты білім беру бағдарламаларының топтары бойынша докторантураға түсу емтихандары үшін емтихан материалдарының үміткерлер үшін түсіндірмесі болып табылады.

Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес докторантураға қабылдау білім беру бағдарламаларының топтары бойынша түсу емтиханының нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

Докторантураға түсу емтиханы эссе жазудан, докторантурада оқуға дайындық тестін тапсырудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

2. Нормативтік сілтемелер

– Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 «Білім туралы» Заңы (өзгерістер мен толықтырулар енгізілген нұсқасы жаңа редакцияда ҚР 04.07.2018 № 171-VI);

– Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 15 сәуірдегі № 88-V «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңының 10-бабының 1) тармақшасы,

– «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы, ҚР БҒМ 06.05.2021, 24.05.21 жылғы №, 207, 241 өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы бұйрықтары;

– Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Жарғысы;

– Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Өкілетті Кеңес мәжілісінің шешімдері;

– Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің жоғары білімнен кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша магистратура, резидентура, докторантураға оқуға қабылдау ережесі;

– Қабылдау комиссиясының шешімдері.

3. Жалпы ереже

1. Докторантураға магистр дәрежесі және кемінде 9 ай жұмыс өтілі бар немесе медициналық мамандықтар бойынша резидентурада оқуын аяқтаған Қазақстан Республикасының азаматтары мен шетелдік азаматтар қабылданады.

2. Шетелдік азаматтар мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде тегін оқуға арналған конкурсқа Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттар мен келісімдерде көзделген жағдайларда ғана қатыса алады.

3. Докторантураға қабылдау білім беру бағдарламаларының топтары бойынша түсу емтихандарының нәтижелері бойынша конкурстық негізде жүзеге асырылады.

4. Докторантураға түсу емтиханы эссе жазудан, докторантурада оқуға дайындыққа тест тапсырудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

5. Түсу емтихандарын өткізу және докторантураға қабылдау кезеңінде ЖЖОКБҰ-да түсу емтихандарын қабылдау үшін пәндік емтихан және апелляциялық комиссиялар құрылады; эссені тексеру үшін жеке комиссия құрылады.

6. Докторантураға түсушілердің өтініштерін қабылдау күнтізбелік жылдың 3 шілдесі мен 3 тамызы аралығында, білім беру бағдарламаларының топтары бойынша түсу емтихандары күнтізбелік жылдың 4 тамызы мен 20 тамызы аралығында, қабылдау 28 тамызы аралығында жүргізіледі.

4. Бағалау критерийлері

4. Сұхбатты бағалау критерийлері

4.1 Сұхбаттасу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми - зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған.

№	Критерийлер	Дескрипторлар	Балл
1.	Мотивациялы	Таңдалған ББ бойынша докторантурада оқу және белгілі бір ЖОО-ға түсу үшін уәждерді дәлелдеу. Оқу аяқталғаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларының көрінісі.	5
2	Зерттеу құзыреттілігі	Нақты пәндік саладағы ғылыми-зерттеу қызметі үшін қажетті зерттеу дағдылары мен тәжіриберді меңгеру	6
3.	Креативтілік	Стандартты емес ойлау, проблемаларды, ситуациялық есептерді шешудің шығармашылық және балама тәсілдері.	5
4.	Коммуникативтілік	Өз көзқарасын қысқаша, өкілдік, логикалық, дәлелді түрде жеткізе білуі, жалпылау және қорытынды жасауы. Тілдерді білу деңгейі	4
Максималды балл саны			20

4.2 Эссені бағалау түрлері мен критерийлері

Теориялық білім, әлеуметтік және жеке тәжірибе негізінде өз дәлелдерін құру қабілетінде көрсетілген аналитикалық және шығармашылық қабілеттердің деңгейін анықтау үшін эссенің келесі түрлері ұсынылады:

Эссе	Сипаттамасы	Эссе көлемі
Мотивациялы	Оқуға түсушінің ғылыми-зерттеу қызметіне ынталандыру себептері туралы дәлелдемесі (researchstatement)	250 сөзден кем емес
Ғылыми-талдамалық	Келіп түсетін болжамды зерттеудің өзектілігі мен әдіснамасының негіздемесі (researchproposal)	
Проблемалық-тақырыптық	Пәндік білімнің өзекті аспектілері бойынша авторлық ұстанымды баяндау	

Критерийлер	Дескрипторлар	Балл
Тақырыпты ашу тереңдігі	Мәселе ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, теориялық деңгейде ашылады	2
	Мәселені ашу кезінде өзіндік көзқарас (ұстаным, көзқарас) ұсынылған	1
Дәлелдеу, дәлелдеу негізі	Эссе тақырыбына сәйкес келетін ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерден дәлелдердің болуы	1
	Себеп-салдарлық байланыстарды жеке адамнан жалпыға,	2

	жалпыдан жеке адамға ойлау қабілетін анықтау	
Композициялық тұсаукесердің тұтастығы мен қисыны	Композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттерінің логикалық байланысы, қорытындылар мен жалпылаудың болуы	2
Сөйлеу мәдениеті	Академиялық жазудың жоғары деңгейін көрсету (лексика, ғылыми терминологияны білу, грамматика, стилистика)	2
	Максималды балл саны	10

4.2 Білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханның құрылымы мен мазмұны

Емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Блоктар	Сұрақ сипаты	Ұпай саны
1-ші сұрақ	Теориялық-теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін анықтайды	10
2-ші сұрақ	Практикалық-функционалдық құзыреттіліктің қалыптасу дәрежесін анықтайды (пәндік салада әдістерді, технологиялар мен технологияларды қолдана білу)	15
3-ші сұрақ	Зерттелетін пән саласы бойынша жүйелі түсінушілікті, зерттеу әдіснамасы саласындағы мамандандырылған білімді анықтайды (жүйелік құзыреттер)	15
	Барлығы	40

Емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері:

Сұрақ	Бағалау критерийі	Балл саны
1-ші сұрақ	зерттелетін пәндік саланың негізгі үдерістері туралы білімдерін көрсетеді; мәселенің ашылу тереңдігі мен толықтығы	5
	талқыланған мәселе бойынша өз пікірін қисынды және дәйекті түрде білдіреді	3
	ұғымдық-категориялық аппаратты, ғылыми терминологияны меңгерген	2
	Жиыны	10
2-ші сұрақ	пәндік саладағы мәселелерді шешу үшін әдістер, техникалар, технологияларды қолданады	7
	құбылыстарды, оқиғаларды, процестерді салыстырады, классикалайды; практикалық дағдылар негізінде қорытынды жасайды және жалпылайды	5
	эр түрлі көздерден ақпаратты талдайды	3
	Жиыны	15
3-ші сұрақ	теориялық және практикалық әзірлемелерді, ғылыми тұжырымдамаларды және ғылым дамуының қазіргі заманғы үрдістерін сыни тұрғыдан талдайды және бағалайды	7
	пәндік білімнің негізгі мәселелерін түсіндіруде	5

	әдіснамалық тәсілдерді синтездейді	
	процестерді, құбылыстарды, оқиғаларды талдау кезінде себеп-салдарлық байланыстарды анықтайды	3
	Жиыны	15
	Барлығы	40балл

4.3 Оқуға дайындыққа тест өткізу рәсімі

Докторантурада оқуға дайындық тесті сыни (қарапайым математика, ақпараттың әртүрлі формаларын интерпретациялау) және аналитикалық (академиялық және ғылыми-көпшілік мәтіндерді талдау, жасырын заңдылықтарды, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау) ойлау деңгейін анықтауға бағытталған.

Тест тапсырмаларының саны – 30; оның ішінде сыни ойлауға – 15; аналитикалық ойлауға – 15.

5. Ұсынылатын эссе тақырыптары

1. Әдеби-мәдени мұралардың ұлттық тәрбие берудегі ролі. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
2. Бағалау үдерісінің мақсаты.Критериалды бағалау. Оқыту үшін бағалау (ОҮБ) туралы тұжырымдарыңызды растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
3. Сын тұрғысынан ойлау, шығармашылық ойлау және рефлексия: ұқсастықтары мен айырмашылықтары. Өз пікіріңіз...
4. «Тілдік пәндер сабақтарында коммуникативтік тәсіл шеңберінде функционалдық сауаттылықты дамыту» Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз.
5. Құзыретті мұғалімді қалыптастыру жолдары. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз.
6. «Ел - бүгіншіл. Менікі ертең үшін...» А.Байтұрсыновтың ғылыми көзқарастары. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз.
7. Алаш қозғалысының қайраткері, ақын, қазақ әдебиетінің жарық жұлдызы Мағжан Жұмабаевтың туғанына 130 жыл. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
8. Арнайы білім беру жүйесінде ойлауды,тілді және қарым-қатынасты дамыту қағидасын қолдану ерекшеліктері.
9. Мүмкіндіктері шектеулі балаларға білім беруді ұйымдастыру жүйесі.Өз пікіріңіз...
10. Рухани-адамгершілік құндылықтарды қалыптастырудағы педагогтің рөлі.
11. Қазақстан Республикасындағы мүмкіндігі шектеулі балаларға заманауи білім беру мәселелері мен даму тенденциялары
12. Шығармашылық жобалар - білім алушылардың эстетикалық мәдениетін қалыптастыру құралы
13. Білім алушылардың өзін-өзі басқаруы және әлеуметтік дағдыларын дамыту. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
14. Пікірсайыс – жеке маңызды ұстанымның креативтілігін дамыту құралдары. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
15. Заманауи мұғалім табыстылығының формуласы. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
16. Білім алушылардың ерекше білім беру қажеттілігін бағалау, педагогикалық диагностика жүргізу жолдары
17. Мұғалімнің кәсіби қызметіндегі этикалық принциптер. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз

18. ХХІ ғасыр мұғалімінің кәсіби құзыреттілігі. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
19. Педагогикалық мәдениет – бұл адам әлемі. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
20. Цифрлық кеңістіктегі заманауи педагог: жаңа мүмкіндіктер. Пікіріңізді растау үшін нақты себептер мен мәліметтерді пайдаланыңыз
21. Мәдениетаралық коммуникация және қазақ тілінің әлеуеті
22. Қазіргі қазақ тіліндегі жаңа қолданыстар: неологизмдер мен терминжасам үрдістері
23. ХХ ғасыр басындағы әдебиет пен Алаш зиялыларының рухани мұрасы
24. Абай шығармашылығы және қазақ философиялық ойының дамуы
25. Ұлт Ұстазы Ахмет Байтұрсыновтың ғылыми-әдістемелік ұстанымдары
26. Мұхтар Әуезов әңгімелерін оқытудың ғылыми-педагогикалық ұстанымдары
27. Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда цифрлық технологиялардың рөлі
28. Жаңа Қазақстанның қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімінің келбеті

6. Емтихан бағдарламасына енгізілген бейіндік пәндер тізімі

1. Қазақ тілін оқыту әдістемесі
2. Қазақ әдебиетін оқытудың заманауи технологиясы
3. Әдебиеттанудың өзекті мәселелері

7. Бейіндік пәндерінің мазмұны

«ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ» ПӘНІНІҢ МАЗМҰНЫ

Білімін қолдану оқу нәтижесі бойынша пәнді оқытудың дидактикалық-технологиялық негіздерін меңгереді. Сол сияқты, осы пәннің негізінде, тіл бірліктерінің жүйелік-құрылымдық, семантикалық, формалық, функционалдық қырларын кешенді түрде талдаудың және оны оқушыға меңгертудің жолдарын үйренеді. Оқытудың әдістерін, формаларын, технологияларын, құралдарын пайдаланудың дидактикалық және әдістемелік әзірлемелерін дайындайды. Тәлімгер жетекшілігімен және/немесе нұсқаулықтар мен талаптарға сәйкес білім алушылар оқу жетістіктерін бағалайды және әлеуетінің алғашқы диагностика әдістерін қолданады.

Өзін-өзі дамыту оқу нәтижесі бойынша диагностикалау әдістерін өз бетімен қолданады. Оқу жетістіктерін өз бетімен бағалайды және әлеуетінің алғашқы диагностика әдістерін қолданады; әріптестермен өзара ықпалдастықта алғашқы диагностика әдістерін қолданады өз практикасында зерттеудің жалпыланған нәтижелерін бағдарлайды; кәсібінің әлеуметтік маңызы мен мәнін түсіну пәндік-тілдік оқыту технологияларын қолдануды есепке алу арқылы оқу үдерісін ұйымдастыру ерекшеліктері меңгерген; оқыту мен тәрбиелеудің авторлық технологиялары принциптері мен әдістері қолдана алады; білім алушылардың жеке ерекшеліктерін есепке алуға бағытталған танымал педагогикалық технологияларды пайдалану арқылы өз пәнін (курсты) оқытудың белгіленген мақсаттарына сәйкес оқу әрекеті жағдайларын өз бетімен қалыптастырады

Білім беру үдерісін жоспарлау және жүзеге асыру оқу нәтижесі бойынша мектеп және жасөспірімдер жасындағы балаларды тәрбиелеудің инновациялық технологияларын біледі; Оқу-тәрбие үдерісін модельдей алады және оқыту тәжірибесінде оқытудың жаңа технологияларын қолдана алады. Тұлғаның білімге қажеттілігін және жетістіктерін, даму деңгейін бағалау және диагностика жасауға қабілетті.

Педагогикалық зерттеулерді жүргізу оқу нәтижесі бойынша: Білім беру үдерісі субъектілерімен педагогикалық ағарту жұмыстарын атқару, кәсіби сала бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын іске асыру және кеңестер беру қабілеті. Педагогикалық зерттеулер

әдіснамасын біледі. Инновациялық мектеп практикасын зерттейді және бағалайды, сондай-ақ зерттеу нәтиже лері мен басқа сырт қы көздерін өз прак тикасы мен әріптес тер практикасын жетілдіру мақсатын да қолданады. Әріптестермен өзара ықпалдастықта алғашқы диагностика әдістерін қолданады өз практикасында зерттеудің жалпыланған нәтижелерін бағдарлайды.

«ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІН ОҚЫТУДЫҢ ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯСЫ» ПӘНІНІҢ МАЗМҰНЫ

Білімгерлердің кәсіби біліктілігін нақтылау үшін тыңдаушыларды қазақ әдебиетін оқыту әдістерінің негізгі теорияларымен, тәжірибеде қолдану әдіс-тәсілдерінен, оларға әдебиетті оқыту әдістемесінің өткен тарихынан, қазіргі күйінен, алда тұрған міндеттері мен проблемаларынан, жаңартылған білім беру мазмұнына сәйкес көрсетілген өзгерістерден жан-жақты мәлімет беретін пән. Жаңартылған білім беру бағдарламасының ерекшелігімен, спиральды қағидатпен білім беру мазмұнымен таныстырып, білім мазмұнын Блум таксономиясы арқылы меңгертуді қамтамасыз етеді; критериалды бағалау жүйесін түсіндіреді, жаңартылған білім беру бағдарламасын практикада қолдануға қажетті дағдыларды қалыптастырады; топта тиімді жұмыс жасау, көшбасшылық қабілетті дамытуды, пәнді оқытуда АКТ-ны пайдалануға үйренеді. Әдебиет пәнін оқытуда қолданылатын әдістер, көркем шығарманы жанрлық ерекшеліктеріне қарай оқыту, қазіргі білім беру жүйесіндегі инновациялар мен технологиялар туралы білім қалыптастыру. Алған білімдерін әдебиет пәндерінде түрлі ғылыми зерттеулер, шығармашылық жұмыстар жазуда, тәжірибеден өту кезінде, болашақ кәсіптерінде жан-жақты қолданады. Оқу мен тәрбие үдерісінде оқушылармен қарым-қатынас жасаудың педагогикалық талаптарын біледі. Көркем мәтінмен жүргізілетін кіріспе жұмыстар ұйымдастыру, жай және күрделі жоспарлар құру. Сюжеттік, композициялық жоспарлар құру. Шығармашылықпен талдау жасау үшін түрлі әдеби сұрақтар мен тапсырмалар түзу. Ғылыми-зерттеу сипатындағы әдеби тапсырмалар. Болжам, оны дәлелдеу, салыстыру, тәжірибе жасау, т.б. Білімді толықтыру, жаңғырту мақсатында өздік жұмыстарды ізденушілікке, зерттеушілікке бағыттай жоспарлау. Көркем туындыны талдаудың педагогикалық принциптері. Көркем мәтінді талдау түрлері. Көркем туындыны талдаудың педагогикалық принциптері. Көркем мәтінді талдау түрлері: толық тұтас алып талдау, көркем мәтінді образ бойынша талдау, проблемалық талдау, салыстыра талдау. Кіріспе сабақ, кіріспе әңгіме. Шолу тақырыптарын оқыту. Әдеби сын зерттеу еңбектері мен әдеби-теориялық ұғымдарды меңгерту әдіс-тәсілдері. Көркем мәтінмен жұмыс кезеңін меңгертеді.

«ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ» ПӘНІНІҢ МАЗМҰНЫ

Орхон-Енисей жазба ескерткіштері. ХІҮ ғасырдағы қазақ әдебиеті һәм Қ.И.Сәтбаев зерттеулері. Енисей бойындағы көне түркі руна жазба өлеңдері, оған қазақ тайпаларының қатысы. Жыршы тастардағы түркілік рух, жазбалардың зерттелінуі, дәуірі, жанрлық сипаты. «Ырқ бітіг» түркілердің даналық кітабы, оның Дао, Конфузцы ойтолғауларымен сабақтастығы. Алтайдағы көне түркілердің салт-санасы, қаһармандық ерлігі. Ялбақ-Таш жазбаларының зерттелінуі, ондағы философиялық пайымдаулар.

Күлтегін ескерткішін зерттеушілер, ондағы қытай жазуының мәні. Күлтегін эпопеялық шығарма екенінің дәлелденуі, оның Манас жырымен сабақтастығы.

ХІҮ-ХҮ ғасырлардағы қазақ әдебиеті. Қ.Халидұлы, С.Сейфуллин, М.Әуезов, Ә.Марғұланның болжамдары. Ел аңыздары және жыраулық мұралардың қазақ халқының тарихы мен мәдени өмірінен алатын орны, ол жайлы 1897 жылы «Дала уалаяты» газетінің

47- санындағы халық аңызының мәні. 1950-2000 жылдар аралығында әдебиеттанушылардың ежелгі жыраулық мұра жайлы зерттеулері. «ХҮІІІ ғ. екінші жартысы мен ХІХ ғасырда қазақ халқының фольклорлық мұрасын жинап, жариялауда, оны зерттеу сипатында Ресейлік фольклорист, этнограф А.И.Левшин, И.А.Кастенья, В.В.Радлов, И.Березин, Ә.Диваев еңбектері зор.

ХҮ ғасырдағы Ресеймен арадағы мемлекеттік қатынасқа куәлік ететін авторлық шығарманың көркемдік өрнегі. ХҮ ғасырда өмір сүрген Қазтуған Сүйінішұлы туралы М.Мөңкеұлының «Қазтуған» толғауының мәні және Мұрын жыраудың «Қарға бойлы Қазтуған» атты дастанға сипаттама. М.Османов, В.Радлов және көптеген қазақ әдебиеттанушылар еңбектерін жеке-жеке саралау. Захириддин Мұхаммед Бабыр шығармашылығы. Бабырға арналған америка жазушысы Герард Лемнің 1961 ж. Чикагодан жарық көрген «Бабыр-арыстан», өзбек жазушысы П.Қадыровтың «Жұлдызды түндер» романдарының құндылығы. М.Бабырдың жан-жақты таланты жайлы голландия, англия, германия, франция, пакистан, түркия, үнді зиялыларының үлкенді-кішілі еңбектерін саралау. Бабыртану саласында атқарылған игі істер, өзбек ғалымы С.Азимжанованың игі қызметтері, оның шығармаларының бірнеше тілге аударылуы.

Академик Ә.Марғұланның «Қазақтың тұңғыш тарихшысы» (Әдебиет және искусство», 1941. №4, 78-87-б.) деген еңбегінің құндылығы, мәтіні бойынша талдау. Өзбекстан, шығыстану институтының «Тарих-и Рашиди» атты еңбекте орыс тілінде тәржімалап шығарғаннан кейін қазақ оқымыстыларының атқарған жұмыстарын жеке-жеке саралау. М.Х.Дулатидің «Тарих-и Рашиди» еңбегінің 2003 жылы қазақ тіліне аударылуы, маңызы.

Абылай хан заманында өмір сүрген жыраулар шығармаларының негізгі ерекшеліктері һәм бүгінгі қазақ прозасы мен драматургиясы

ХҮІІІ ғасырдағы қазақ билері және шешендік өнер өрнегі. А.Байтұрсынұлының шешендік сөздің анықтамасы, құрылымы жөніндегі талдап көрсеткен ғылыми пайымдаулары және оның шешендік сөзді түрге бөлуі.

Жыраулық мұра мен ақындық поэзияның дәстүрлік сабақтастығы. Әдебиеттегі Алаш идеясы, бұл партия басшыларының әдебиеттануға қосқан үлесі, М.Жұмабаев, Ш.Торайғыров шығармасының зерттелуі, ақындық ерекшеліктері, әдебиеттегі тарихилық, фольклордағы тарихилық дегеннің мәні, Ш.Уәлихановтың қазақ әдебиетінің тарихына қатысты зерттеу еңбектері.

Қазақ ақындары - С.Сейфуллин, І.Жансүгіров, Б.Майлин, С.Мұқанов, А.Токмағамбетов, Т.Жароков, Қ.Әбдіқадыров, Ә.Тәжібаев т.б. ауыл мен өндіріс тақырыбын, адамдар арасындағы қарым-қатынасты, егінші мен жұмысшы еңбегін жырлауы. Өмір-тұрмыс пен еңбек адамының орны.

Ауылдағы өндіріс-құбылыстардың С.Сейфуллин («Даладағы жаңа күй»), Б.Майлин («Коллективтің жырын айт»), І.Жансүгіров («Қойшының айы»), С.Мұқанов («Маилиннің мақтанышы») т.б. өлеңдерінен көрінді.

Челюскиншілер жорығы І.Жансүгіров («Жарық»), С.Мұқанов («Ақ аю»), А.Токмағанбетов («Уборщица»), Ә.Тәжібаев («Құтқару»), Т.Жароков («Мұз тұтқыны»), Ғ.Орманов («Алынған қамал») поэмаларынан көрініс табуы. Өмір уақыт талабына үн қосуы.

Халық өмірі мен өнері. І.Жансүгіров («Күйші», «Құлагер»), Ә.Тәжібаев («Оркестр», «Абыл»), Қ.Бекхожин («Ақсақ құлан»), И.Байзақов («Ақбөпе», «Алтай ауылында»), Ж.Сайн («Күләнде») т.б. поэмалардан орын алуы.

Халық ақындары - Жамбыл, Н.Байғанин, И.Байзақов т.б. жаңа заман көріністерін, өмір-тұрмыс суреттерін ұлттық және интернационалдық сипатта сөз етуі.

Поэзия жанырының дамуы. Тақырып, мазмұн жағынан баюы. Көркемдік ізденістер. Шеберлік сырлары. Көркем шығармадағы уақыт пен кеңістік мәселесі. Әлемдік драматургия мен қазақ драматургиясы арасындағы байланыстар мен ерекшеліктер.

8. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Әбілқаев А., Бейсенбайқызы З. Қазақ тілін оқыту әдістемесі. – Алматы: ЖШС «Инжу-Маржан», 2009.
2. Рахметова Р.С. Қазақ тілі синтаксисі: коммуникативтік-танамдық аспект. Ғылыми монография. Алматы: Ұлағат, 2014 ж.
3. Оразбаева Ф.Ш., Рахметова Р.С. Қазақ тілін оқыту әдістемесі. – Алматы:Print-S, 2005.
4. Рахметова С. Қазақ тілін оқыту методикасы. – Алматы: Ана тілі, 1991.
5. Ахмет Байтұрсынов. Тіл тағылымы. – Алматы: Ана тілі, 1992.
6. Жұбанов Қ. Қазақ тілі жөніндегі зерттеулер. – Алматы, 2010.
7. Шонанұлы Т. Телжан Шонанұлы мұралары: шығармалар,зерттеулер және мақалалар. — Алматы: Ел-шежіре, 2011.
8. Нағымжанова Қ.М. Инновациялы-креативті технологиялар. – Өскемен, 2005.
9. Айтбаева А. Б. Білім берудегі жаңа технологиялар:оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2011.
10. Ермағанбетова Л.Н. Жай сөйлемді ізгілендіру технологиясы арқылы оқыту (8–сынып). П.ғ.к. дәр.алу үшін жаз.дисс.автореф. – Алматы, 2006.
11. Әлімов А. Интербелсенді әдістерді жоғарғы оқу орындарында қолдану. -Алматы, 2013
12. Аубакирова Р., Нұрбекова М. А 91 Педагогикалық зерттеу әдістемесі: Оқу құралы. 2-басылым. – Астана: Фолиант, 2011.
13. Оразбаева Ф.Ш., Рахметова Р.С. Қазақ тілін оқыту әдістемесі. – Алматы:Print-S, 2005.
14. Жапбаров А. Оқушыларға мәтін құрастыру мен шығарма жаздыру әдістемесі. – Шымкент: Р-Дар, 2002.
15. Дәулетбекова Ж. Сөз мәдениеті және шешендік: оқыту теориясы мен әдістемесі. – Алматы: Нұрай, 2014.
16. Қазақ әдебиетін оқыту әдістемесі:Оқу құралы.– Түркістан, Тұран баспасы, 2020. 149 бет. Адиева П.
17. Ж. Камалқызы Қазақ әдебиетінің теориялық және әдістемелік мәселелері (эпикалық шығармалар): Бастау-Алматы, 2017
18. Д.Х. Кушмурзина, К.Б. Шинбулатова. Әдебиеттік оқу әдістемесі. Оқу-әдістемелік құрал. Қостанай, 2018
19. Исаева Ж., Беркимбаев К., Баранбаева А. Қазақ тілі мен әдебиет пәнінде педагогикалық зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі. Оқу құралы. – Шымкент, 2018. 279 б
20. Тілепов Ж. ХІҮ-ХХ ғ. басындағы қазақ әдебиеті.А: 2015.
21. 21.А. Тоқсамбаева Қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет.Кітап-Астана, 2015
22. Ергөбек С. С.Дәстүрлі жазба әдебиет: Оқу құралы.Тұран-Түркістан, 2016
23. Ергөбек Қ., М.Қожа, Миңнегулов, Бутанаев, Бахадырова,Ш.Ергөбек, Б.Аддырбек. Алтын орда руханияты, Алматы, Тоғанай-Т, 2018
24. Пірәлі Г.Қазақ әдебиеттануы және ұлттық идея. - Алматы: Елтаным баспасы, 2014. - 240 б.
25. Нұрғали Р.Сөз өнерінің эстетикасы. – Астана: Елорда, 2003.